

DE POSTRIJDER

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

Abonnement

3 fr. per jaar.
Een blad afzonderlijk **15** centimen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centimen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad: **1** fr. den drukregel.

DER PROVINCIE LIMBURG

TONGEREN. DEN 8 NOVEMBER.

Een justiepaleis.

De liberale *Chronique* van Brussel vraagt dat men ertoe zou besluiten eindelijk te Brussel een paleis van justitie te bouwen, aangezien, zegt zij, de tempel dien men daar aan de bouwkunde heeft opgericht, en die maar een vijftigtal millioentjes heeft gekost, toch voor geen justiepaleis dienen kan!

Met drie tot vijf millioen — zegt de *Chronique* — had men een justiepaleis kunnen bouwen dat voor model kon dienen; eene uitgestrekte binnenplaats, 't zij rond of vierkant, omringd van gaanderijen, met al de gehoorzalen op het gelijkvloers langs beide kanten verlicht, en met den ingang langs gezegde binnenplaats. En boven, de verschillende diensten behorende tot iedere rechtbank. Dat was eenvoudig, praktisch en niet kostelijk.

Welnu het is nog tijd, zulk een paleis, geschikt voor de behoeften der justitie op te richten; 't is zelfs het oogenblik eraan te denken.

Wat het paleis betreft dat den 13 oktober ingehuldigd is, men zou het kunnen gebruiken voor elk ander doel: voor pantheon, museum, bibliotheek, of voor al wat men wil. Men zou ook er hoegenaamd geen gebruik kunnen van maken en zich vergenoegen met het aan de vreemdelingen te toonen, als een monument opgericht aan den roem onzer bouwmeesters. Wij zijn immers rijk genoeg om dien roem te betalen.

Wij hebben nu reeds een paleis van justitie, waarmee wij niet weten wat doen, het oud. Wij zullen er een tweede hebben in het nieuw, alwaar het moeilijker is iemand te vinden dien men zoekt dan eene naald te vinden in een bussel hooi.

Liberaal schoolwang.

De *Escaut* bevat een lijst van elf arme huizen van eene en dezelfde parochie te Antwerpen die in den loop der laatste weken, van de kosteloze geneeskundige hulp beroofd zijn, omdat hunne kinderen naar katholieke lagere scholen en bewaarscholen gaan.

Kiest dan al liberalen!

Het te kort.

Men leest in de *Chronique*:

Het budget voor 1884 sluit met een tekort van elf millioen.

Ondanks de gestemde belastingen bevat de schatkist bijtjange de noodige geldmiddelen niet om de voorzienige uitgaven te dekken, waarop men nochtans duchtig gesnoeid heeft.

De noodzakelijkheid eener nieuwe leening zal zich dus aan het gouvernement opdringen; want het is onwaarschijnlijk te veronderstellen dat men er aan zou denken denken weeral nieuwe belastingen te vragen.

Waar zal dat alles eindigen?

De doctor **Mooren** van Dusseldorf zal te Luik zijn in het *Hôtel de l'Europe*, den 9 november aanstaande.

L'indicateur des chemins de fer, pour le mois de **novembre** est en vente chez M. COLLEE, libraire, Grand'Place, 37-39, à Tongres. Prix avec carte 25 centimes.

Paardenmarkt te Tongeren, op 13 November.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld 189 koeien, 6 kalveren, 89 schapen, 282 vette varkens, 846 magere varkens.

BINNENLAND

Men schrijft uit Brussel:

Een dief, die het aan geene stoutmoedigheid en tegenwoordigheid van geest ontbreekt, pleegde zondag een diefstal in eene voorname straat van Brussel.

Om 8 ure 's morgens, toen er nog niemand in het magazijn was, ging de dief binnen en nam een pak met zijdekrawaten, welke hij in zijnen paletot stak.

Ofschoon dit spoedig gedaan was, had een persoon, die in eene aanpalende kamer stond, den diefstal gezien en gaf het alarm. De dief wierp zijn pak op den grond en liep de deur uit.

De koopman liep hem achterna; onder weg kwam hij een politie-agent en nog andere personen tegen, die insgelijks den dief achterna zaten. Deze laatste had al verschillende straten doorloopen en was op het punt ingehaald te worden, toen hij in eens eene straat omkeerende in een magazijn loopt en zich op eenen stoel laat vallen.

De koopvrouw verschrkt, vraagt aan den man wat er is.

« O, madame, zegt hij, spreekt er mij niet van; ziet eens in welken staat ik mij bevind... Ik heb hier dicht bij een kind door een rijtuig zien verpletteren... Het was verschrikkelijk.

De dame die medelijden had, nadert den man,

geeft hem een glas water, wascht met eene spons in den azijn gedoopt, zijn voorhoofd, en doet alles om hem tot kalmte te brengen.

Inmiddels waren de vervolgers, die niets daarvan gezien hadden, nog altijd aan 't loopen en loopen nog zonder den kerel te hebben gevonden.

— *Het Vlaamsch in den Gemeenteraad te Brussel.* — De gemeenteraad van Brussel heeft gisteren eene zitting gehouden om de begrooing voor 1884 te onderzoeken.

Bij die gelegenheid heeft — als het artikel voor veranderlijke bestuurskosten in bespreking is gekomen — de heer Allard eenen uitval in regel gedaan tegen de vlaamsche beweging.

De heer Allard heeft zich in eens vermaard gemaakt door volgen te schoone dingen, die stellig een hoog denkbeeld zullen geven van zijn verlicht verstand: « De vlaamingen vervolgen ons, zegde hij, zie maar eens te Vilvoorde, de vlaamsche naam van de stad staat alleen op de statie.... De vlaamsche beweging is anti-maatschappelijk en anti-nationaal.

« Het is niet op het oogenblik dat de electriciteit en de telephon de grenzen afschaffen dat men eene taal moet voegen bij diegene welke in Europa gesproken worden. De telephon heeft zijn laatste woord nog niet gezegd, en het is alsdan dat men eene taal te meer wil maken, want men heeft het nederlandsch uitgevonden, omdat men het vaandel van het vlaamsch niet dorst ontploien. Het vlaamsch bestaat niet, er is geen vlaamsche letterkunde buiten Conscience.... Er bestaan geene vlaamsche wetenschappelijke boeken....

« De vlaamsche beweging stelt ons buiten den vooruitgang.... Zij bedreigt de Walen, onze walsche broeders, met wien wij hand in hand moeten gaan. Het flamingantisme zal de nationaliteit ten onder doen gaan.

« Reeds heeft men de stoutheid gehad in het openbaar 1850 te betreuren. Wat mij betreft, ik zal nooit onze vaders van 1850 verloochenen. Welk is de noodzakelijkheid om de namen der straten van Brussel te verlaten? Wat zoudt gij zeggen indien de Walen vroegen om de bestuurlijke stukken in 't walsch te vertalen? Gij zoudt antwoorden dat het wals is *patois* is. Welnu, zij zouden u ook kunnen antwoorden dat uw vlaamsch ook een *patois* is....

« Wij zullen den heer Allard de eer niet aandoen, zijne gezegdens te bespreken: « Het vlaamsch bestaat niet.... Er is geen vlaamsche letterkunde buiten Conscience.... Er zijn geene vlaamsche wetenschappelijke boeken.... » enz. enz. Het is toch aardig dat er zoo veel menschen den razenden trek hebben om te klappen over dingen die zij niet weten!

« Wat mij betreft, ik zal nooit onze vaders van 1850 verloochenen!... » Casteleyn, de nationale dichter, zou het niet beter « uitvoezemen. » Maar het schoonste van al is nog de telephon en de electriciteit die niet toelaten eene taal te meer te maken.... Het is jammer dat de telephon en de electriciteit niet kunnen beletten dat zich sommige gemeenteraadsleden belachelijk maken.

« Er wordt veel geklaagd over de weinige gelijkenis of liever het totaal gebrek van gelijkenis, van de beeltenis van Leopold II op de nieuwe postzegels. De *Chronique* meldt dat de gravuur gemaakt is in Engeland, door een londsche huis; zij wenscht nu de belgische graveurs geluk. Het blad heeft gelijk, doch zou men nu ook het gouvernement niet moeten geluk wenschen, dat zijne bestellingen in het buitenland doet, om slecht werk te ontvangen!

« De *Gazette* verzekert dat de stad Brussel een proces zal inspannen tegen de Staat, om eene som van 900,000 fr. te eischen, als bouwrechten. Sedert jaren heeft de Staat geene rechten betaald voor de talrijke monumenten die het te Brussel doet oprichten.

BUITENLAND

Frankryk.

Een blad van Le Mans verhaalt dat de wereldlijke onderwijzers van Challes van honger gestorven is. De schoolopzichter had zooveel gewerkt dat de onderwijzers nog slechts eene jaarwedde trok van 5 fr. 75 c. per maand om van te leven. « Waarmee vraagt een blad, werd zij aldus behandeld? » en een ander antwoordt: « De onderwijzers gingen misschien naar de Mis! »

In de kanongietery te Ruelle, bij Angoulême, is men thans bezig kanonnen te gieten, zwaarder dan Frankrijk er tot nu toe bezit. Zij wegen, zonder het affuit, 98,000 kilo. De kogels hebben een gewicht van 780 kilo. Deze stukken, die langs achter geladen worden, zullen dienen tot bewapening der forten aan de kust en van eenige gekuraseerde schepen.

Enige maanden geleden meldden wij dat de gemeenteraad van Parys besloten had het gasthuis Necker te verwereldlijken. De republikeaanse doctor Després protesteerde in name der zieken; niets hielp; de nonnen moesten weg. Juist op dit oogenblik berste te Parys eene besmettelijke ziekte uit, en de nonnen mochten blijven. Thans is de ziekte verminderd en de gemeenteraad der hoofdstad heeft aangekondigd, dat hij het vroeger

geaomen besluit wil ten uitvoer brengen. Doktor Després is op nieuw in de bres gesprongen om de nonnen te verdedigen: « Bij wil van geene zieken- » dienst, zegt hij, die onvrijwillige moorden » bedrijven. Ook de armen moesten eene gewetens- » volle ziekdienst kunnen hebben. »

BRAND TE ROUBAIX. — 50 SLACHTOFFERS.

Eene deperche uit Roubaix meldt, dat aldaar dezen nacht, een geweldige brand is uitgebarsten in de *rue des Tulleries*, in eene fabriek waar stollen gemaakt worden.

De eerste en tweede verdiepingen werden totaal verwoest door eene ontploffing van benzine (eene soort van naphthe olie). Dertig vrouwen werden getroffen; 20 zijn reeds aan de gevolgen harer wonden overleden; de 10 overigeren zijn zwaar gewond. Eenigen zijn verbrand, anderen kwamen om door zich te willen redden. De vlammen stegen hoog in de lucht op.

De droefheid der families van de ongelukkige slachtoffers is verschrikkelijk. De prefect van het noorder-departement is ter plaats, en de verskagenheid onder de bevolking groot.

NIEUWE ONTPLOFFING TE LYON.

In den nacht van zondag op maandag, werd de wijk Brotteaux te Lyon, in opschudding gebracht door het springen eener bom. De bom was opgevuuld met nitro-glycerine en poeier, met potaarde omringd en overtrokken met koper. Zij lag tegen de deur van het huis n° 46, der *rue Montgolfer*, uitsluitelijk bewoond door welhebbende personen. De slag was verschrikkelijk maar de schade betrekkelijk klein.

Duitschland.

Op het « Tempelhoferfeld » te Berlyn, hebben voor een paar dagen ongeveer veertig kraaien eene waakhond zoodanig mishandeld, dat het beest na eenigen tijd stierf. De kraaien hadden hem met hunne snaveln honderden wonden toegebracht.

GENERAAL VON MOLKTE.

De feld-marschalk graaf von Moltke, die nog een uitmuntende gezondheid geniet is verleden maandag, 84 jaar geworden. Hij bewoonde gisteren nog zijn goed te Scheiditz, in Silezie, maar hij is vertrokken naar het buitenverblijf van een zijner vrienden, ten einde aan de gelukwensen van allen aard te ontsnappen.

Elk jaar, eenige dagen voor half augusti, verdwijnt hij zonder dat iemand kan te weet komen waar hij zich verblijft. Gewoonlijk gebruikt hij dien tijd tot het beklimmen van bergtoppen; in deze oefening maakt hij altijd zijn jongere reis-makkers beschaamd over zijne slughed. Hij is geenszins ingenomen met den hoogen stand welke hij in het keizerrijk bekleedt; hij denkt slechts eene plicht te vervullen.

Ofschoon graaf Waldersee voor hem een uitmuntende luitenant is, wil hij zelf nog over elke belangrijke zaak beslissen.

Men legt hem allerlei proefwerken voor van officieren van den staf; hij ziet de aanstands na en schrijft op allen met eigen hand de aanmerkingen welke hij er op wil maken.

's Morgens staat hij zeer vroeg op, doet eene wandeling in zijnen hof, of, wanneer hij zich te Berlyn bevindt, in de *Thiergarten*; daarna werkt hij tot dat het suber middagmaal is opgediend. Hij rookt zelden, maar wanneer hij aan het werk is, snuift hij gedurig.

's Namiddags legt hij bezoeken af, of ontvangt er. 's Avonds speelt hij met de kaart met zijnen neef kapitein von Moltke en andere vrienden. Zelfs gedurende den fransk-duitschen oorlog speelde hij met den whist, wanneer hij er de gelegenheid toe had. De officieren van den staf brachten hem alsdan, terwijl hij aan het spel was, allerlei tijdingen over de bewegingen van den vijand, en hij zelfs wanneer zijne heur daar was om het spel tijdelijk te verlaten, begaf zich in een naburig vertrek waar hij op de kaart de bewegingen der troepen volgde en van daar zijne bevelen gaf.

Den 25 augusti 1870 was de feld-marschalk aan het spel, wanneer men hem kwam aankondigen dat Mac-Mahon in aantocht was naar de Maas. De deperchen kwamen de eene na de andere en ten een ure 's nachts, zegde hij tot den koning dat het deutsche leger zich niet naar Parijs, maar naar de Maas moest begeven. Dit bewijst met hoeveel slughed van geest de Maarschalk zelfs het belangrijkste besluit kan nemen.

De maarschalk is na den keizer de populairste man van Duitschland, de koning van Saksen vereert hem vooral.

Graaf von Moltke is weduwnaar zonder kinderen. Hij is getrouwd geweest met zekere jufvrouw Burt, in 1868 overleden, en met welke hij de 26 gelukkigste jaren zijns levens gesleten heeft. De generaal verteert weinig voor zich zelve, maar is zeer vrijgevig voor zijne vrienden en familie.

Men meldt uit Frankfort, 30 oktober: Gisteren avond heeft alhier eene ontploffing plaats gehad van dynamiet van nitro-glycerina. Men verzekert dat die ontploffing veroorzaakt is door kwaad-

wiligheid. Niemand werd gekwetst, men heeft geen ongevallen te betreuren.

Het onthaal dat door de bevolking van Berlyn aan aartshertog Rodolf van Oostenrijk en aartshertogin Stephanie gedaan is geworden, was buitengewoon schitterend en grootsch.

Eene ontzaglijke menigte bevond zich in en vóór de statie. Keizer Wilhelm, de erfprins en prins Frederik Karel bevonden zich in de statie.

Prins Rodolf was in uniforme van kolonel van het regiment van Frans-Josef, en droeg het grootlint der orde van den Zwartten Arend. Hij kwam spoedig uitken trein, vatte de handen die de keizer naar hem uitstak en omhelsde hem.

Prinses Stephanie kwam uit den trein met behulp van den erfprins van Duitschland.

De keizer kuste hare hand en bood haar vervolgens den arm om haar in het prinsensalon der statie te leiden. Zij droeg eenkleed van zwarte zijde, versierd met donkerkleurig fluweel. Boven haren reishoed had zij een groot wit floers, dat rond haren hals gedraaid was en op de schouders viel. De erfprins van Duitschland en de erfprins van Oostenrijk waren jegens elkander zeer hartelijk. Prins Rodolf heeft met den keizer de troepen die den eeredienst deden in de statie in oogenschouw genomen. De keizer stelde aan prins Rodolf den luitenant-generaal van Winterfeld voor, die aan zijnen persoon zal gehecht zijn, gedurende zijn verblijf te Berlyn. Men begaf zich vervolgens in gala rijtuigen naar het kasteel.

Onder wege riep de menigte: Leve Rodolf! Leve Stelianie!

Italië.

De Italiaansche roovers laten tegenwoordig weder veel van zich hooren door dieverijen en gevangeningen. Zoo werd thans uit Rome bericht, dat de hertog van Castellamare, op een rit naar Barani, door 12 bandieten aangehouden en gewankelijk weggevoerd is.

Te Venetië heeft een man, een rentmeester, eene vraag tot echtscheiding tegen zijne vrouw ingesteld om eene zeer zonderlinge reden. Zij vond in de kerk eene portefeuille met 50,000 fr. en bracht die terstond naar de politie. Toen zij thuis kwam en het gebeurde aan haren man vertelde, werd hij zoo boos over hare handelwijze dat hij haar duchtig ranselde, het huis uitjog en het huwelijk ontbonden wil zien!

Politiek overzicht

Men verzekert dat in den loop dezer week in de fransche kamers de vraag van toegevoegd krediet zal nedergelegd worden voor de expeditie van Tonkin. Zij zal voor doel hebben het voorzien in de uitgaven, voortvloeiende uit de vermeerdering van het expeditiekorps in den laatste tijd; zij moet daarenboven voorzien in het onderhoud der troepen, te rekenen van den 1 januari. Men zal zich herinneren dat de kredieten, den 26 mei laatst door de fransche Kamer gestemd, maar het onderhoud betroffen tot den 31 december 1882. De nieuwe kredieten zullen de tien millioen frank niet overtreffen.

De krijgsverrichtingen die men in Tonkin, gedurende het tijdvak van het regenweder en der overstromingen had moeten opschorsen, gaan er hernomen worden. De laatste versterkingen, den 24 september laatst met den *Bien Hoa* en den *Tonkin* vertrokken moeten op dit oogenblik ter bestemming aangekomen zijn. De admiraal Courbet heeft het opperbevel over de troepen en de vloot.

Volgens de Correspondentie *Havas* zouden de Hovas onlangs vreedelievende voorstellen gedaan hebben aan den bevelhebber der Fransche vloot; zij moeten thans in onderhandelingen getreden zijn met de onder-admiraal Galiber.

Een engelsche zending, de heer James Sibree schrijft over de tegenwoordige stemming van de koningin van Madagascar en van hare onderdanen het volgende, dat met het bovenstaande in strijd is.

« Het is onbetwistbaar, dat de Hovas, die eene vastheid van karakter bezitten, door de vreemdelingen niet genoeg gewaardeerd, aan de Fransen eene wanhopigen tegenstand zullen bieden. Niet alleen de mannen, maar ook de vrouwen en kinderen, zijn vast besloten te vechten tot het uiterste en vereenigd hun land te verdedigen tot het uiterste.

« Eer dat zij hunne hoofdstad in 's vijands handen laten vallen, zullen zij te zelve in brand steken en zich in de ongenaakbare oorden van het eiland terugtrekken. Zoo oordeelen lieden, die gedurende vele jaren de Hovas kennen en de kalme vastberadenheid gezien hebben, welke alle klassen der bevolking kenmerkt. De oorlog heeft nog niet eens recht een aanvang genomen. De Hovas, die de kustplaatsen verlaten hebben, kunnen zich zeer goed zonder de vreemdelingen helpen en jaren achtereen zonder het genot van europeesche voortbrengsels bestaan, terwijl zij bovendien lijf machtige zijn den Fransen allen toever van de landzijde af te snijden. »